

Bakalářská práce

Lenka Müllerová: Působení ženy v pastoraci

Oponentský posudek: Mgr. Jan Kotas, S.L.L.

Předložená práce obsahuje tři logické celky: v první části autorka pojednává o identitě ženy a o jejím postavení v pohledu biblické zvěsti a katolické nauky a v kontextu současné západní civilizace (kapitoly 2 a 3), ve druhé části pojednává obecně o pastoraci, dále o farnosti jako místu její realizace a o laicích (mužích i ženách) jako jejich aktivních nositelích (kapitoly 4, 5 a 6) a ve třetí o účasti žen v konkrétních podobách pastorační služby v realitě pražské arcidiecéze (kapitola 7). Krátká osmá kapitola shrnuje základní specificky ženské hodnoty a ukazuje jejich aktuálnost v různých sférách naší civilizaci.

Bibliografie je zpracována vcelku dobře a s ohledem na druh práce je dostatečně rozsáhlá. Některé důležité tituly, které autorka v textu hojněji cituje, však v seznamu použité literatury zařazeny nejsou (M. Freiová, T. Holub ze Sborníku Unie katolických žen). Oponent také postrádá alespoň základní tituly z oblasti současné antropologie a spirituální teologie (z pera autorů v tematice kvalifikovaných).

Poznámkový aparát je dobrý, prameny jsou uváděny většinou dostatečně. Výjimku tvoří citace z encykliky Jana XXIII. *Pacem in terris*, která je převzata ze stati O. Mádra a není citována přímo z českého vydání, které existuje (určitě v exilové řadě České křesťanské akademie Řím).

Jazyková úroveň práce je dobrá a text je čtivý. Někde čtenář narazí na nedokončené či později upravované věty (např. první věta na str. 4) a v textu zůstaly drobné překlepy (např. str. 51 Pavel VI: *Evangelii nuntiandy*), které unikly korektuře.

V úvodu práce je dobře a jasně formulován úkol, kterému se chce autorka ve své práci věnovat: postavení a možnosti uplatnění ženy v církvi a v pastoraci.

Není zde však představena metoda ani struktura práce. Strukturu a postup jednotlivých kroků lze sice vydedukovat z pohledu do obsahu, o metodě, kterou se má dojít k výsledku, se však opravdu neuvádí nic. Také vymezení šíře záběru této práce nalezne čtenář až v průběhu studia samotného textu (např. že půjde o možnosti uplatnění v rámci pražské arcidiecéze).

Oponent si klade otázku, zda zvolené a takto formulované zadání není přeci jen příliš široké a náročné ke kvalitnímu zpracování v rámci pouhé bakalářské práce - předpokládá totiž už jistou kvalifikovanost v oborech biblistiky, eklesiologie, spirituální a pastorační teologie, antropologie a gender studies. Bibliografie navíc ukazuje, že studentka nepracuje se zahraniční literaturou, což jí u některých pojednávaných otázek značně ztěžuje situaci.

Jistou pochybnost také vzbuzuje autorkou užitá formulace ohledně cíle její práce: totiž *a priori* deklarovaný záměr "zdůraznit nezastupitelnou roli ..." - vážně vzato totiž může znamenat odklon ke zcela jinému literárnímu druhu, tedy k angažované stati?!

V závěru celé práce je představeno adekvátní shrnutí. Zahnuje výsledky práce na zvoleném úkolu, zhodnocení jejich relevantnosti a uvedení zajímavých a obohacujících dílčích zjištění. Čtenář tu najde také některé z informací, které postrádal v úvodu.

Samotný korpus práce vykazuje jistou nevyváženost ve zpracování kapitol a účelnosti vložených exkurzů. Některé kapitoly jsou opravdu dobře zpracovány - např. *Biblická*

antropologie, Žena v současné západní civilizaci či *Žena z pohledu kanonického práva* - i když by mohly být jistě ještě doplněny o odkazy na současnou biblickou exegezi a díla moderní antropologie. Jiné jsou ovšem slabé - např. *Spiritualita muže a ženy* - neboť přináší příliš schematická a kategorická tvrzení, která nejsou opřena o odkazy na standardní díla z oboru spirituální teologie, ale jen o odkazy na spíše duchovní přednášky.

• Exkurz o pastoraci, farnosti a laicích se zdá být v proporcích práce zbytečně rozsáhlý a odbíhající příliš daleko od zvoleného tématu k jiným problémům pastorální teologie (např. co se dnes rozumí pod pojmem farnost; definici laiků zase najdeme v běžných příručkách, není třeba tomu věnovat tolik prostoru). Specifické otázky uplatnění žen v pastoraci je pak věnováno poměrně málo prostoru, což je jistě škoda.

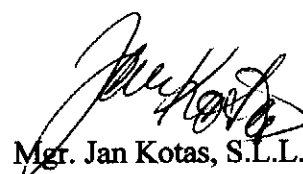
Autorka si je pravděpodobně vědoma, že výčet možných uplatnění žen v církvi v současnosti, jak ho uvádí na začátku kapitoly 7, není zdaleka úplný - ani v poměrech pražské arcidiecéze, ani v kontextu univerzální církve. Záleží jistě, co všechno zahrneme pod pojem pastorační (uvnitř i vně církve), ale seznam lze doplnit o mnohé: ženy pracující v centrálních církevních institucích a podílející se tak či onak na procesu rozhodování, který má pastorační dopady, ženy jako vyučující na církevních školách a fakultách, ženy jako organizátorky či pečovatelky v rámci církevní charitativní služby, členky pastoračních rad farností podílející se na formulování pastoračních plánů, členky pastoračních center a misijních/evangelizačních týmů, ženy pracující v křesťanských kulturních či vzdělávacích organizacích...

Bylo by proto vhodné, kdyby na tomto místě autorka jednoduše představila svoji legitimní volbu rolí, které bude/nebude v dalších oddílech své práce studovat - nic ji nenutí postihnou v rámci bakalářské práce všechno.

Opravdu zajímavé a podnětné poznatky přináší odstavce nazvané *Reflexe* v jednotlivých oddílech kapitoly 7. Oponent je velmi oceňuje, neboť jsou skutečným a hodnotným přínosem této práce. Kdyby byla jejich relevance navíc zakotvena v systematickém průzkumu, zvýšilo by to výrazně hodnotu předkládané práce.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 2/6/2008

Mgr. Jan Kotas, S.L.L.